

קוֹנְטֵרַס

תְּהִיָּה בְּטוֹחַ בְּעֵצְמֶךָ

יַחֲדִיר בְּאָדָם בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וַיּוֹרֶה דְרֹךְ לְכָל אֱלוֹ
שֶׁנִּפְלוּ בְּדַעְתָּם וְשָׁבְרוּ אוֹתָם, וְהִרְחִיקוּ וַיִּגְרְשׁוּ
אוֹתָם מִהַחֲבֵרָה, שְׂאִין לָהֶם לְדַאֲג פְּלִל, וַאֲיִן לָהֶם
מֵה לְהַתְּפַעֵל מֵאֶף אֶחָד. וַיִּתֵּן לָהֶם עֲצָה אִיךָ
לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
יִבְנוּ עֲצָמָם.

*

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ,

וּמִשָּׁלֵב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשֵׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יַדֵּי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב

עִיָּה "ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב" א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כָּל מִי שֶׁמֵתְמִיד
בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְהוּא עֶקֶשׁן
גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, שֶׁכָּל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ
הוּא מְדַבֵּר רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָס בּוֹ בְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְאֵינוֹ
מִתְיָרָא וּמִתְפַחֵד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם,
וְלִבּוֹ חֲזַק וְאַמִּיץ מְאֹד וּמְצַלִּיחַ בְּכָל
דְּרָכָיו.

(אמרי מוהר"ש, חלק ב', סימן תרכא)

קוֹנְטֵרַס

תְּהִיָּה בְּטוֹחַ בְּעֵצְמָךְ

א.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכָל מַה שֶּׁאַתָּה רַק רוֹאֶה הַכֹּל מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַף שֵׁשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵינָךְ יָכוֹל לְהִבִּין עֲכָשׁוּ, עִם כָּל זֹאת אִם אַתָּה תִּחְזֵק אֶת עֵצְמָךְ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה, תּוּכַל לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְתִזְכֶּה לָבֵא אֶל הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל לְהִבִּין שֶׁהַכֹּל מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי יֵשׁ מִי שֶׁמְנַהֵיג אֶת הַבִּירָה וְהוּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַקֵּר הַפְּשָׁלוֹן שֶׁל הָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ אֶמוּנָה בְּרוּרָה

וּמִזְכָּכַת שֶׁהַכֹּל מֵהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זֶה מֵהַ
 שְׁשׁוּבָר אוֹתוֹ לְגַמְרִי, עַד שְׁאִין לוֹ שׁוּם בְּטַחְחוֹן
 עֲצָמִי, וְהוּא אֵינוֹ מֵאֲמִין בְּעֶצְמוֹ; כִּי בְּרַגַע שְׁאָדָם
 אֲבִד אֶת הָאֲמוּנָה בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְחֹשֶׁב
 כְּאִלוֹ הַכֹּל טָבַע, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ-כֵן הוּא אֲבִד אֶת
 הָאֲמוּנָה בְּעֶצְמוֹ, וְאֵינוֹ מֵאֲמִין בְּעֶצְמוֹ, וְאֵינוֹ בְּטוֹחַ
 בַּמָּה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא סוֹבֵל כָּל מִינֵי
 צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְאִכְזָבוֹת בְּחַיָּיו, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ כְּלָם
 שׁוֹנְאִים אוֹתוֹ, וְכָלֵם רוֹדְפִים אוֹתוֹ, וּבְאֶמֶת הַכֹּל
 הֶבֶל וְרַעוֹת רוּחַ; כִּי מִי שֶׁמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת
 עוֹלָמוֹ, הוּא אֵינוֹ מְסַתְּפֵל עַל אֶף אֶחָד, רַק רֵץ אֶל
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִבְנָה אֶצְלוֹ הַבְּטַחְחוֹן עֲצָמִי.
 וְלִכֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, "תְּהִיָּה בְּטוֹחַ בְּעֶצְמָךְ",
 שְׂיֵשׁ לְךָ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ עֲצוּמִים, וְאֵל תַּעֲזֹב אֶת עֲצָמָךְ
 כְּרַגַע, וְאִם תְּהִיָּה חֲזָק בְּזֶה, אֲזַ תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת
 שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי כָּל אֶחָד
 נִטְבָּעָה בְּטַבְּעוֹ הַצְּלָחָה, אֲבָל הָעֵקֶר תְּלוּי כְּפִי מִדַּת
 הַבְּטַחְחוֹן שֶׁהוּא בּוֹטֵחַ בְּעֶצְמוֹ, אִם הָאָדָם בּוֹטֵחַ
 בְּעֶצְמוֹ שְׂיֵשׁ לוֹ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ עֲצוּמִים, וְאֶפְלוֹ שְׁכָלֵם
 רוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ וּלְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, וּמַעֲיָקִים

ומצערים אותו, עם כל זאת הוא אינו מסתפל על
 אף אחד, אלא מתחזק ברצון חזק, ויודע ועד, שגם
 בתוך תוכו נמצא הקדוש-ברוך-הוא, כי אין מלבדו
 יתברך כלל, כי הכל לכל אלקות גמור הוא, והכל
 לכל אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך
 האור, אז אינו צריך אף אחד, ויש לו בטחון עצמי,
 והוא בוטח בעצמו, ולמה? כי הוא נכנס כל-כף
 חזק באמונה, שיודע שהקדוש-ברוך-הוא נמצא
 בתוך תוכו, ולכן האדם הזה תמיד יצליח. ולכן
 ראה, אהובי, בני היקר! לא להיות בטלן, ומהיום
 והלאה תכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך תוכך,
 ותהיה רגיל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל
 רעהו והבין אל אביו בתמימות ובפשיטות גדולה,
 כי בזה שהאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, בזה
 הוא בונה את האמונה שלו; כי בעצם הדבור
 שהאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מגלה
 ומפרסם שאין בלעדיו יתברך כלל, כי אין לי עם
 מי לדבר אלא עם הקדוש-ברוך-הוא, ואין מי
 שיבין אותי אלא הקדוש-ברוך-הוא, ובו ברגע
 שאני חזק בזה, שאף אחד אינו מבין אותי רק
 הקדוש-ברוך-הוא, ואף אחד אינו יכול לעזור לי רק

הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה אני בטוח בעצמי, שגם אני שנה לְמַשְׁהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לִי הַצְּלָחָה גְּדוּלָּה. וְתִזְכֹּר דְּבַר זֶה הַיָּטֵב, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי תִצְטָרֵךְ אוֹתוֹ לְיָמִים הַבָּאִים, כִּי לֹא תִדַּע מַה יַעֲבֹר עָלֶיךָ בַּחַיִּים חַיּוֹתֶךָ, כִּי רַבּוֹת עוֹבְרֵי עַל הָאָדָם בְּמִשְׁךְ חַיּוֹ, אֲבָל אִם תִּהְיֶינָה לְךָ הַקְּדָמוֹת אֵלֶּי, לְדַעַת שֶׁהַכֹּל מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "תִּהְיֶה בְּטוֹחַ בְּעַצְמֶךָ", שְׂאֵתָה יְכוּל לְהַצְּלִיחַ בְּחַיֶּיךָ, וְשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לֹא תוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתֶךָ, וְאִם תִּשְׁמַע בְּקוֹלִי, אֲזַי תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

ב.

אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲנִי יוֹדֵעַ הַיָּטֵב מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ, כֻּלָּם הַשְּׁפִילוּ אוֹתֶךָ, וְכֻלָּם אֲכַזְבוּ אוֹתֶךָ וְכֻלָּם עֲזָבוּ אוֹתֶךָ, עַד שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ לְבַד, וְנִדְמָה לְךָ כְּאִלּוּ אַף אֶחָד לֹא יְכוּל לְסַבֵּל אוֹתֶךָ, וְאַף אֶחָד אֵינּוּ רוֹצֵה לְדַבֵּר אִתְּךָ, וְכֵאלוֹ אַתָּה אֵינְךָ שׁוֹה לְשׁוֹם דְּבַר, וּבְשִׁבִיל זֶה נִכְנָסָה בְּךָ שְׁנֵאָה כְּלַפֵּי הַבְּרִיּוֹת וְשְׁנֵאָה כְּלַפֵּי עַצְמֶךָ, שְׂאֵתָה שׁוֹנֵא אֶת

עצמך, ואינך יכול לסבל את עצמך, ומכל שכן שאינך יכול לסבל את אחרים, ואתה שונא אותם, וכל זה בא שאינך בטוח בעצמך, כי נדמה לך כאלו אבד מנוס ותקוה ממך, וכאלו עזבו אותך כבר כלם. לזאת אני מודיע לך, תדע שיש בורא כל עולמים, אשר מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית, ואף שאדם אינו מסגל לראות דבר זה, ואינו מסגל לשמע את זה, ואינו מסגל להבין את זה, עם כל זאת אם הוא מתחזק באמונה פשוטה בלי שום חכמות, רק יודע בידיעה ברוחה ומחלטה שהעולם הזה אינו מתנהג לבד, רק יש אלוה אחד יחיד ומיוחד, שברא את כל הבריאה כלה, ואין למי לפנות בזה העולם רק אליו יתברך, ומרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כמי שמדבר אל חברו, אז נכנס בו בטחון עצמי, והוא בטוח בעצמו לגמרי, ש"אפלו שכל העולם כלו עזבו אותי, אני אוכל להצליח בחיי". ולכן ראה, אהובי, בני היקר, ו"תהיה בטוח בעצמך", שאתה כן יכול להצליח, ואל תסתכל על אף אחד, ואז תראה מה שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. ובלבד, אהובי, בני היקר, שלא תתיאש בשום פנים ואפן, ואפלו

שכל בני העולם יהיו נגדה, אתה תצחק מכלם, ואתה "תהיה בטוח בעצמך", שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותך, והקדוש-ברוך-הוא רוצה אותך. וככל שתחזיר בעצמך ידיעה זו, שהקדוש-ברוך-הוא אוהבך ואתה רצוי לפניו, ואתה שנה יותר מכלם, על-ידי-זה תזכה באמת להצלחת דרכך, ואף אחד בעולם לא יוכל לשבר את רוחך; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לדבק את עצמך בו יתברך, ותראה להתחזק בתמימות ובפשיטות לדבר אליו יתברך. ואל כל זה תזכה אם תהיה מקרב אל צדיק אמת; כי הצדיק כבד זכה להגיע למדרגה זו — לגלות את כל ההצלמה וההסתרה, ולמצא בתוכה את הקדוש-ברוך-הוא, ובשביל זה הוא כל-כך דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, עד שאף אחד אינו יכול לעשות לו שום דבר, כי הוא אור גדול מאד מאד, וכמו שבושרת אש גדולה מן הארץ עד השמים, אשר בשום פנים ואפן אין יכולים לכבות אותה, וכל המימות שבעולם אינם יכולים להשקיט את להב האש ולכבותה, כמו-כן ויותר מכן, ההתלהבות שיש להצדיק, שהוא כל-כך דבוק ומלהב בהקדוש-ברוך-הוא, הוא פתי החיים באור

האורות, ומרגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא, שאף אחד בעולם אינו יכול לעשות לו דבר. ואם תזכה להיות מקרב לצדיק כזה, אשר דבוק כל-כף בהקדוש-ברוך-הוא, ואינו רואה משום דבר רק את אמת מציאותו יתברך, ואינו שומע משום דבר, רק את אמת מציאותו יתברך, ואינו מדבר רק אל הקדוש-ברוך-הוא, אז "תהיה בטוח בעצמך" שגם אתה תזכה לזה, וזו מעלת האדם, כשזוכה להתקרב אל הצדיק האמתי, שאז משפיע גם עליך ידיעות אלו, שלא תהיה בטלן ולא תתיאש, וגם אתה תגיע למדרגות אלו; אשרי מי שזוכה לברח אל הצדיק האמתי, אשר מלמד את כל אחד ואחד ידיעות אלו שיהיה חזק בזה, ואז תצליח דרכך תמיד.

ג.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר בזה העולם אסור לך לפל בדעתך, ואסור לך להשבר משום דבר שבעולם, ואפלו שכל העולם פלו יהיו נגדך, "תהיה בטוח בעצמך", שאתה יכול לעבור

על הכל.

והבטחון העצמי תלוי כפי האמונה שמאמין באין סוף ברוך הוא, כי באמת הכל לכל אלקות גמור הוא, והאמונה פשוטה באלקי ישראל הוא היחוד העצום, אשר אין זולתו יתברך כלל ולא שני כלל בכל הנבראים, וגם אחר שנבראו אין דבר זולתו, חס ושלום, וזה עקר אמונת היחוד, שהיא אלקי ישראל ותורתו יתברך, הכל ליחד את כל הנבראים אליו יתברך, בבחינת יחוד עצום בלי שום שנוי כלל, אלא לקשר ולחבר ולשלב את כל הנבראים יחד אליו יתברך, וזה כלל התורה הקדושה, שיש בכל דבר מצוות, הן בדומם, הן בצומח, הן בחי והן במדבר, הכל כדי לקשר את כל העולמות כלם אליו יתברך.

כי באמת אדם צריך לבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ואף שהוא למעלה מן השכל, עם כל זאת צריך לידעת שיש הרבה דברים שאי אפשר לאדם להבין, רואים אדם מצלח בכל הענינים ואין הולך לו כלום, ולהפוך רואים

אדם שהוא שלומיאל ובטלן גדול, והולך לו הכל, ודבר זה הוא בלתי אפשרי להבין, אך מי שמכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, הוא עולה למעלה מן השכל, ומבין את הכל. וזה סוד הפתרון הכולל שני הפכים, כי הפתרון הוא הלבוש, שבו נתלבש האין סוף ברוך הוא, ובו שני הפכים, מצד אחד — נכללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, ומצד שני — רואים עולם חמרי וגשמי מלא העלמות והסתרות, ואלו הרשעים משיגים חיל, עם כל זאת אסור לו להתאש, וצריכין להחזיק מעמד.

ולכן ראה, אהובי, בני היקר, מאחר שפבר עבר עליך בתייה מה שעבר — צרות ויסורים, קטנות ומכאובים, וכלם רדפו אותך והשפילו אותך, עד שנדמה לך כאלו אבד מנוס ותקוה, "תהיה בטוח בעצמך", אם תקיים את מצוותיו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ותשמר שבת-קדש, ותאכל רק מאכלים כשרים, ותניח תפלין בכל יום, ותהיה מזוזה על פתחך, אז תהיה שמור מכל העברות שבעולם, ותהיה קשור אליו יתברך, ותמשיך על עצמך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא

יתברך שמו, שלא תפחד משום ברִיה שבעולם. ואם תשמע לעצתי ותתחבא במקום שאין שם בני-אדם, ותדבר ותשיח את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, אז תראה איך שתוכל להתגבר על כל הבעיות שיש לך בחייה, ולא תהיינה לך כבד שום אכזבות כלל, אלא תהיה דבוק בחי החיים בו יתברך, העקר ש"תהיה בטוח בעצמך", שאפה יכול להצליח בחיים, ואינך בטלן כמו שרוצים לעשות ממך. אם תהיה חזק בזה, אז תצליח דרכך תמיד.

ד.

אהובי, בני היקר, ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תסתכל על שום ברִיה שמשפילה אותך ומדברת עליך, ואל תגיב על שום דבר שקורה לך, אפה ראה להחדיר בעצמך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצמים חיות אלקותו יתברך,

וְהִכַּל לְכָל אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. כִּי בְּאֵמֶת מִי שְׂזוּכָה לִישָׁב עֵצְמוֹ הֵיטֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, רוֹאֶה שְׁהִכַּל הַבָּל וְדִמְיוֹן גָּדוֹל, כָּל אֶחָד חוֹשֵׁב שְׂיִתְפֹּס אֶת כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּלְבִסוּף הוּא יוֹצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם בְּלֹא כְּלוּם, עִם יָדַיִם פְּתוּחוֹת; כִּי תִינּוֹק כְּשֶׁנוֹלָד — יָדָיו סְגוּרוֹת, כִּי הוּא רוֹצֵה לְתַפֹּס אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּיָדָיו, וְכִשְׂאָדָם נִפְטָר — יָדָיו פְּתוּחוֹת, כְּאוֹמֵר: רְאוּ, אֵינִי לוֹקֵחַ אֶתִּי כְּלוּם. כְּשֶׂאָדָם מִתְּבוּנָן בְּזֶה, וְרוֹאֶה שְׁכָּל הַדִּמְיוֹנוֹת וְהַחֲכָמוֹת שֶׁל הַבָּל הַמְּצוּיִים עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, הִכַּל הַבָּל וְרַעוּת רוּחַ, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְצַאת מִזֶּה הָעוֹלָם בְּכָל מַחִיר, וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דְּבָר, כִּי צָרִיכִין לָמוּת. אִם חוֹקֵקִין דְּבָר זֶה הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ, אֲזַי אֵין גְּבוּר כְּמוֹתוֹ; כִּי עֶקֶר חֲלָשֶׁת הַחֲלָשׁ, מַחֲמַת שְׁחוֹשֵׁב שְׂיֵשׁ לוֹ לְחַיּוֹת פֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר אֶלֶף שָׁנִים, וְעַל-כֵּן אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְמוּדָד עִם הַבְּעִיּוֹת שֶׁל יוֹם יוֹם, וּמָה גַם שְׂבָנֵי-אָדָם שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ וּמְשַׁפִּילִים אוֹתוֹ וּמְרַחֲקִים אוֹתוֹ, וְחוֹלְקִים וּמְדַבְּרִים עֲלָיו כָּל דְּבָר אָסוּר, זֶה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ, אֲבָל בּוֹ בְּרַגַע שְׂאָדָם זוֹכֶה לְדַעַת, שְׁהִכַּל הַבָּל וְרַעוּת רוּחַ, וְאֵין בְּעוֹלָם נִמְצָא מִבְּלַעֲדֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא; כִּי בְּאֵמֶת

הכל לכל אלקות גמור הוא, ומה שאדם רואה —
 הן דומם, הן צומח, הן חי, הן מדבר, זה רק לבוש
 לגבי גלוי אין סוף ברוך הוא, והקדוש-ברוך-הוא
 עצמם עצמו בחכמה נפלאה כזו בתוך בריותיו
 שברא: דומם, צומח, חי, מדבר, ובארבעה
 יסודות: אש, רוח, מים, עפר, עד שאף אחד אינו
 מסוגל לתפס ולהשיג כי הכל אלקות גמור הוא,
 ולכן אדם נשבר מכל דבר שעובר עליו, אבל בו
 ברגע שאדם מכניס בעצמו, שאין שום מציאות
 בלעדיו? תברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא,
 אז נעשה בטוח בעצמו, ואינו מפחד ואינו מתירא
 ואינו מתבהל ומתפחד משום בריה שבעולם,
 אדרבה, הוא מדביק את עצמו באור האורות בתי
 החיים, וחי חיים טובים ונעימים, ערבים ומתקים,
 והוא בטוח בעצמו עד מאד.

ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא להתבלבל
 משום בריה שבעולם, ותאמין שיש לך כחות
 עליונים, אם רק תרגיל את עצמך לדבר אליו
 תברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו,
 ותשפך את כל שיחתך ותפלתך רק אליו תברך,

ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך בתמימות
 ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות והשכלות
 כלל, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות
 תספור רק להקדוש-ברוך-הוא, זה יכניס בך בטחון
 עצמי, ו"תהיה בטוח בעצמך", ולא תפחד מאף
 בריה בעולם. ובאמת אחר ישוב הדעת כזה,
 שממילא עוד מעט אני יוצא מזה העולם, אזי מה
 אני צריך להיות בעצבות ובמרירות ובחלישות
 הדעת? מפני מה אני צריך להתפעל ממה
 שאחרים אומרים? עלי לדבק את עצמי רק אליו
 יתברך. וככל שאדם מחזיר בעצמו ידיעות אלו, אז
 כל חייו משתנים ברוחניות ובגשמיות. ועל-כן אל
 תהיה בטלן כלל ותשבר מכל מה שעובר עליך,
 אלא ראה לעשות כל מיני פעולות שבועולם להיות
 חזק ואמיץ ולצחק מהכל, כי אין זו עצה להסתובב
 במרירות ובדאגות, ולהיות בטלן ולהתפחד
 ולהתירא מכל בריה שבועולם, הגיע כבר הזמן
 שתקח עצמך בידיך, ותחזיר בעצמך שאין חיים
 לעולם, מכרחים למות, ואפלו העשיר הגדול
 ביותר או הגבור החזק ביותר בעולם, וכן החכם
 שבכל החכמים, בסופו של דבר הם צריכים למות,

וְעַלֵּיהֶם לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְעַל־כֵּן לָמָּה צָרִיכִין
 לַחֲכוֹת עַד אָז? ! יְכוּלִים לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כְּבָר
 עֲכָשׁוּ, עַל־יְדֵי שְׁמֵרָגִילִים אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו
 יִתְבַּרְךָ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו
 בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת
 וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, וּבְזָה דִיקָא נִפְתָּח לְאָדָם אֹר הָאִין
 סוּף, וְזוֹכָה לְהַשְׁיֵג הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת בְּמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה
 מְאֹד. וְעַל־כֵּן דִיקָא אֵלּוֹ שְׁכָלָם רוֹדְפִים וּמְשַׁפִּילִים
 וּמְרַחֲקִים אוֹתָם, אִם הֵם לוֹקְחִים אֶת עֲצָמָם
 בְּיַדֵּיהֶם, הֵם מְצַלִּיחִים מְאֹד מְאֹד, וְנִתְגַּלָּה לָהֶם אֹר
 הַגְּנוּז מִשֶּׁשֶׁת יָמֵי בְרָאשִׁית, שְׁמֵרָגִישִׁים מְכַל דְּבָר
 אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ.

וְעַל־כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, אֲהוּבִי, בְּנִי
 הַיָּקָר, שְׁשׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם לֹא תוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ,
 הַדְּבִק אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּתְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו
 יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ
 מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁאָדָם מְנִיחַ תְּפִלִּין בְּשִׂמְחָה,
 וְהוֹלֵךְ עִם צִיצִית בְּשִׂמְחָה, וְהוּא שָׂשׂ וְשִׂמְחָה כָּל
 הַיּוֹם, שֶׁלֹּא בְּרָאוֹ יִתְבַּרְךָ מְגוּיֵי הָאָרְצוֹת, אֲלֹא נִבְרָא
 מְזַרְע יִשְׂרָאֵל, וְהוּא שָׂשׂ וְשִׂמְחָה עִם נִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ,

וְהוּא שׁוֹמֵר שִׁבְתָּ וְאוֹכֵל רַק מֵאֲכָלִים כְּשֵׁרִים,
 וְלוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעוֹסֵק בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה
 וְהַכֵּל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעַלָּה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטֹלָן, אֲהוּבִי, בְּנֵי
 הַיֶּקָּר, אֲלֵא תִקַּח אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדְיָךְ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
 תְּצַלִּיחַ בְּרֹכְךָ תָּמִיד.

ה.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָּר! בְּזֶה הָעוֹלָם
 עֵקֶר הַצְּלָחַת הָאָדָם הוּא רַק כְּפִי מִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת
 שְׂמִחָדִיר בְּעֲצָמוֹ, וְעֵקֶר הַהִתְחַזְקוֹת, שֶׁהוּא בְּטוֹחַ
 בְּעֲצָמוֹ שְׂגָם הוּא יָכוֹל לְהַצְּלִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי
 עַל-פִּי-רַב הָאָדָם נוֹפֵל בְּדַכָּאוֹן וְנִשְׁבָּר לְגַמְרִי, מִפְּנֵי
 שֵׁשׁ לוֹ פְּחָדִים וּמִפְּחָד מִבְּנֵי-אָדָם, וְאִין לוֹ בְּטָחוֹן
 עֲצָמִי, אֲבָל בּוֹ בְּרָגַע שְׂאָדָם בְּטוֹחַ בְּעֲצָמוֹ, שְׂגָם
 הוּא יָכוֹל לְהַצְּלִיחַ, עַל-יַדֵּי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ. וְלִהְגִיעַ
 לְבְטָחוֹן עֲצָמִי שְׂתִהְיֶה בְּטוֹחַ בְּעֲצָמָךְ, זוֹכִים רַק
 עַל-יַדֵּי תִקָּף הָאֱמוּנָה, שְׂאָדָם מֵאֲמִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ
 בְּעַל-הַבַּיִת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְשׁוֹם דָּבָר בְּזֶה
 הָעוֹלָם אֵינוֹ נַעֲשֶׂה רַק עַל-יַדֵּי הַשְּׂגָחַתוֹ הַפְּרָטִי

פְּרִטִית, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא מִמְּנוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (חֲלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף
 אֶצְבָּעוֹ מִלְמָטָה אֶלָּא אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עָלָיו
 מִלְמַעְלָה, אֲפֹלוֹ הָאֶצְבָּע קִטְנָה שֶׁל הָאָדָם אֵינָה
 נִפְגַּעַת בְּלִי שֶׁמִּכְרִיזִין קִדָּם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, שְׂיֵאָרַע
 לְאָדָם אֵיזָה מְקָרָה רַע, חֵס וְשָׁלוֹם, אֵיזוֹ תְּאֵנַת
 דְּרָכִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אוֹ אֵיזָה הֶרֶג אוֹ חָנֵק אוֹ
 שָׂאָר מֵרַעִין בִּישׁוּין, הַכֹּל מִכְרָז מִלְמַעְלָה, וְעַל-כֵּן
 כִּדְאִי לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ תִּתְקַף-
 וּמִיד, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן עַל נַפְשׁוֹ שְׂיִמְחַל לוֹ עַל כָּל
 מַה שֶּׁעָשָׂה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיק מִמְּנוֹ אֶת הַדֵּינִים.
 וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא לַח): אֵין אָדָם
 נוֹגֵעַ בַּמָּה שְׂמוּכָן לְחִבְרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת
 בְּמַלְכוּת חֻבְרָתָה אֲפֹלוֹ כְּמֵלֵא נִימָא, כִּי אֵין דָּבָר
 כְּזֶה שְׂאֶחָד יָכוֹל לְקַחַת מִשְׁהוֹ מִהַשְּׁנַי, וְאִף שְׂרוּאִים
 בְּחוּשׁ מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם שְׂאֶחָד לוֹקַח מִהַשְּׁנַי
 וּמְקַפֵּחַ אֶת פְּרִנְסָתוֹ אֶתָּה צְרִיף לְהֶאֱמִין וְלִידַע
 בְּאִמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַפְכָּת וּבִידִיעָה מְחֻלָּטָת שֶׁהַכֹּל
 מִלְמַעְלָה, כִּי אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמָּה שְׂמוּכָן לְחִבְרוֹ
 אֲפֹלוֹ כְּמֵלֵא נִימָא, הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ,

ואף שיש דברים שאתה לא יכול להבין את זה, מה ולמה יבוא ההוא ויקח איזה דבר ממני, לא, לא, אל תחשב על זה כרגע, אלא תדע, כי אין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא, ולא שיש שאתה יכול לקחת את שלך בלי רצונו יתברך, וכן אם אתה רואה שאתה מקבל פרנסה והשני אינו מקבל, אחד מקבל משרה והשני אינו מקבל, עליך לדעת שהכל ממנו יתברך, כמאמרם ז"ל (ברכות נח): אפלו ריש גרגיתא משמיא מנו ליה [אפלו זה שממנה על הביוכים, שזו התמנות קטנה, עם כל זאת גם זה מלמעלה]. ואם תחקק בדעתך אשר אין בלעדיו יתברך כלל, וצריכין לחזר אליו יתברך בכל מחיר, אז אף פעם לא תהיה שבור ולא תפחד מאף אחד, כי לך יש אותו הקדוש-ברוך-הוא מה שיש לאחר, אתה צריך להיות כל-כך חזק בעצמך, ששום ברירה בעולם לא תוכל לשבור אותך. העקר לא לשאל קשיות עליו יתברך, ולידע כי "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה, יז), ותהיה רגיל לומר על כל מה שעובר עליך (דברים לב, ד): "הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול

צדיק וישר הוא"; כי כל מה שעושה הקדוש-
ברוך הוא הכל לטובה, אף שיש הרבה דברים
שאתה לא מבין, והשכל האנושי לא יכול להשיגם,
ואז אם תלך בצורה כזו, ו"תהיה בטוח בעצמך",
שתצליח בכל דרךך; כי הכל תלוי כפי מדת
האמונה שיש באדם, ועל-כן תתחזק באמונה
פשוטה בו יתברך, ואז תראה איך שתוכל לעבור
על הכל, ושום ברירה שבעולם לא תוכל לשבור
אותך, ותצחק מכלם, ותהיה דבוק בחי החיים בו
יתברך, ועל-ידי-זה ימשך עליך שפע ברכה
והצלחה בכל מעשה ידיך, ותהיה הכי מאשר
בעולם; כי אין עוד מאשר בעולם כמי שבטוח
בעצמו, ואין עוד אמלל בעולם כמי שאינו בטוח
בעצמו, ואין לו בטחון עצמי, שאז נופל בדכאון,
ונשבר מכל מה שעובר עליו; ועל-כן ראה, אהובי,
בני היקר, לקחת את עצמך בידיך, ועל-ידי-זה
תצליח בכל אשר תפנה. העקר הוא אמונה פשוטה
בו יתברך, ולסלק את דעתך וחקמתך לגמרי לגבי
האין סוף ברוך הוא, ואז תראה נסים נגלים
שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא; כי עקר הנסים
שנעשים לאדם הם רק כפי מדת הבטול, שזוכה

לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא; וְעַל-כֵּן
 אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ לְגַמְרִי
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ
 כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאִם
 שְׁבִתְחִלָּה גִדְמָה לָּךְ, שְׁאַף אֶחָד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לְקוֹלְךָ,
 וְאִם אֶחָד אֵינוֹ מְסַתְּפֵל עָלֶיךָ, וְאִם אֶחָד אֵינוֹ צָרִיךְ
 אוֹתְךָ, כָּל זֶה בָּא מִחֲמַת הַכִּפּוּרִים שֶׁנִּכְנָסָה בָּךְ
 מִחֲמַת עֲוֹנוֹתֶיךָ; כִּי בְּאֵמַת הַנְּשָׁמָה הִיא "חֶלֶק
 אֶלּוֹק מִמַּעַל" (אִיּוֹב ל"א, ב), עֲצָם אֱלֹקוֹת, אִם מִחֲמַת
 הָעֲוֹנוֹת, הָאָדָם מְלַבֵּשׁ אֶת עֲצֻמוֹ בְּלְבוּשֵׁי
 שְׁחֹרִים, בְּלְבוּשֵׁי אוֹכְמִין, שֶׁהֵן כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת
 הַזְּרוֹת שֶׁנִּכְנָסוֹת בְּאָדָם, מִחְשְׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל, כְּאֵלוֹ
 יֵשׁ טֵבַע וּמְקָרָה וּמְזוּל, וְכֵאלוֹ אַחַר יְכוּל לְקַחַת
 מִשֶּׁהוּ מִמְּנִי, וְכֵאלוֹ אַחַר יְכוּל לְנַצַּח אוֹתִי, כָּל זֶה
 בָּא מִחֲמַת קִטְנוּת וְחִסְרוֹן הַדַּעַת, שֶׁנִּפְלַ מִן הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, אֲבָל בּוֹ בְּרָגַע שְׁאָדָם מְחִזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ
 בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִם הוּא זוֹכָה לְעֵבֶר עַל
 הַכֹּל, וְהוּא בְּטוּחַ בְּעֲצֻמוֹ, וְזוֹכָה לְהַפְּךְ אֶת
 הַגְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁיְהִי כִּסֵּא לְשִׁכְנֵת עֲזוֹ
 יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה, זוֹ, וְאִם
 כְּרוֹזִין עַל־אֵין יוֹצְאִים לְפָנָיו: "אֲשֶׁרִי הִבֵּן אֲשֶׁר

מגלה את אביו בכל העולם כלו".

ו.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שיש לך כחות עצומים, ועקר בעינתך, שאין לך בטחון עצמי, ואינך בטוח בעצמך, כי אם "תהיה בטוח בעצמך" בכל מה שאתה עושה בין ברוחניות ובין בגשמיות, אז תצליח הרבה; כי בזה העולם עקר הצלחת האדם הוא רק כשיש לו בטחון עצמי, ובטוח בעצמו במה שרוצה, ואז עובר על הכל, אף עקר הבעיות שלו, שאינו בטוח בעצמו מה הוא רוצה, וזה מעלה אותו וזה מוריד אותו, ועולה ויורד, הולך ונופל, וכל החיים שלו מתסכלים, והוא מלא ספקות, ואינו יודע מה הוא חפץ. ולכן ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וכפי שתחזיר בעצמך ידיעות אלו, אז תזכה לעבור על

הכל; ועל-כן חזק ואמץ, ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ואם תהיה חזק בזה, אז תהיה לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך, ו"תהיה בטוח בעצמך", ותוכל לחזק גם אחרים. ותדע כלל בחיים — אם אדם מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ויודע שאינו יודע כלל, רק מאמין באמונה ברוחה ומזככת, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והכלים בעצמם הם אורות, והכל לכל אור אין סוף ברוך הוא, והאדם נמצא בתוך האור, וכך מה שענינו רואות ואזנינו שומעות ואפו מרגיש ופיו מדבר, הכל לכל אלקות גמור הוא, אם תחזק בדעתך ידיעות אלו, "תהיה בטוח בעצמך", שתעבר את זה העולם בשלום, ותחיה חיים ערבים ומתקים, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך; אשרי מי שמחזיר בעצמו דבורים אלו, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח נצחים!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!